

Oreopsyche leschenaulti var. *nigricans* Stgr. Sta. Coloma de Gramanet, primavera. Sembla que en aquesta època no és escassa.

Sciapteron tabaniformis var. *rhingiaeformis* Hb. Un exemplar parat al tronc d'un pollancre 15 V 1913.

Trochilium myopiformis Bkh. St. Pere de Vilamajor. Parada en la flor d'una orenga, 25 VII 1913.

Chamaesphexia empiformis Esp. St. Joan del Erm, 2 exemplars, volant prop del santuari, 18 VII 1914.

Barcelona, 21 Novembre 1915.

Presència de la *Dialaga* en els voltants de Barcelona

PER

JOAN ROSALS

Lloch de profitosa excursió per el mineròlec i per el geòlec, ha estat i serà encara llarc temps, nostre vehina serralada del Tibidabo. La varietat de ses pissarres, ses interessants roques eruptives i metamòrfiques, la ja llarga serie de minerals trovats en ella, i sobre tot sa poca distancia de nostra ciutat, disminuïda avui per tranvies i funiculars, fan que sia camp obligat d'exploració per a tot naturalista barceloní. Però si el naturalista se dedica al estudi dels minerals, nota tot seguit amb recansa que degut á l'acció oxidadora de la erosió, continuada durant llargs períodes geològics, s'han alterat de tal manera tots els elements de la montanya, que es difícilssim trovar un exemplar mineral que no estiga alterat. Mes aquest estat d'alteració, sempre he cregut no podia passar del nivell hidrostàtic i que forçosament en les capes interiors del cor de la montanya, hi devia haver uns nùclis, on els minerals que en tant mal estat estaven en l'exterior, se conservarien en les millors condicions. Aixís, doncs, amb motiu de les obres del tunel que per el nou carril de Tarrasa està

construint la companyia canadenca «Riegos y Fuerza del Ebro», á la base de la montanya de Vallvidrera, vaig creurer constituïen una bona ocasió per a poder comprovar la suposició que tenia feta, á quin fi aprofitant un dels diumenges del darrer Agost, vaig anar-hi. Arribat al lloch i examinats lleugerament els materials abundantment extrets de dita foradada, vaig notar que, en efecte, gracies á son bon estat, podien estudiar-se amb tota comoditat molts dels elements minerals que acompanyen aquelles pissarres. Formen la massa que atravessa el tunel, unes pissarres negreses semi-satinades que en molts llocs passen á maclíferes, conservant sempre emprò, sa dita color negra. En una gran part de la massa hi abunden els filonets de anfíbol hornblenda netament cristallit en petits cristalls aciculars negres, de tal manera que pasen les pissarres á verdaderes anfíbolites. No he lograt trovar-hi lo anfíbol actinota, tan freqüent entre les granatites i anfíbolites del Tibidabo (sota l'Observatori). En canvi uns filons de distinta color i textura observats en algunes de dites anfíbolites, me feren pensar en un mineral ben diferent i no citat, que sàpiga, en nostra vehina serralada, ja que sos caràcters corresponien mes á un piróxen que á un anfíbol. Ja de retorn á casa, vaig acudir pera la determinació á les obres mineralògiques de bons autors, á la comparació amb exemplars típics de una col·lecció, al detingut examen i al anàlisi químic, si es fes necessari. Sa textura fullosa, ben diferent de la acicular dels anfíbols, me convencé de que, en efecte, era un piróxen el mineral que tenia al davant. Ademès, sa color verdosa, sa massa fullosa gracies al clivatge perfecte i son aspecte nacarat i metalloïde (1) me asseguraren que's tractava de la Dialaga. Ademès segons Rinné (2) els piróxens se trovan no sols en les roques eruptives, sino també dins els esquists cristallins, entre'ls que poden col·locarse els de Vallvidrera. Un petit cristall d'entre la massa de Dialaga, d'un dels exemplars, sembla esser de Bronzita, cosa probable si's te en compte que sovint la Dialaga es macla amb la Bronzita. També segons el citat Rinné (3), se sol asso-ciar la Dialaga amb la Bronzita formant la roca piroxenolítica anomenada Dialagita.

Tota la massa de aquesta anfíbolita, va alternada en filons més o menys amples de Dialaga amb altres de Hornblenda, plens de menuts cristalls aciculars.

(1) Caràcters que segons Lapparent distingeixen la Dialaga A. de Lapparent—*Precis de Mineralogie*—pag. 205.

(2) Rinné—*Etude pratique des roches*—pag. 233.

(3) Rinné—*Obra citada*—pag. 569.

Com feu notar en una comunicació fa poch temps llegida per nostre digníssim senyor President, es molt freqüent en dits esquistes la presència de la pirita de ferre, que he pogut observar pertany á la especie Marcasita. Tambè s'hi observa, encara que amb menys freqüència, la calcopirita i la calcita, forman aquesta darrera unas curiosas cristalizaciones equiaxes, quina hermosa color blanca contrasta amb la negror de la roca que recubreix.

No dupto pas que si n'estudiesiu amb calma i en diferents dies, dits materials extrets i no en una hora escasa en que jo vaig estar-hi, se trovarian altres minerals nous que vindrien a enriquir la ja nombrosa llista dels fins avuy trovats en las montanyes qu'envoltan el Pla de Barcelona.

Barcelona 29 Setembre 1914.

OBITUARI

Força sensibles són per el món científic les noves necrològiques de que'ns pertoca fer-ne una curta ressenya.

La primera és la de D. Lluís Adaro, Director de la Comisió del Mapa Geològic d'Espanya, mort ara fa prop d'un mes i mig. Havía treballat preferentment sobre els terrenys carbonífers d'Astúrias; i amb motíu de la crísis carbonífera a Espanya publicà un lluminós informe sobre els carbons de la península. Després de la jubilació de nostre consoci en Lluís M.ª Vidal fou elevat a la direcció general de Mines, lloc que ocupà amb gran zel fins als darrers moments de sa vida. En el Congrés internacional de Geologia, Hidrologia i Climatologia, celebrat ara fa dos anys, ell sapigué exposar les qüestions geològic-hidrològiques més transcendents de nostre terror. I en els seus últims dies s'havía ocupat en la col·laboració de les investigacions sobre l'aprofitament industrial del *plati* a Espanya, apoiant els treballs del ingenier Sr. Orueta (1).

En els camps de batalla ha sigut mort el jove i sabi geòlec En Robert Douvillé, fill del eminent Henri Douvillé. Sa memoria de doctorat versà sobre els Prealps sudètics, en 1906; treball que demostra sa clara intel·ligència prometedora de grans empreses d'investi-

(1) V. Butll. de l'Inst. Cat. d'Hist. Nat., n. 8.